

Náši jubilanti

MIROSLAV URBAN 50 ROKOV
JOZEF CHMELÁR 50 ROKOV
ALOJZ GEJDOŠ 50 ROKOV
JULIUS BORSÍK 65 ROKOV
MARIÁN BEDNÁR 65 ROKOV

Pietne miesto v Roháčoch

Roháče, severná časť druhého najväčšieho horstva na Slovensku, rok čo rok lákajú svojich priaznivcov v zimnom aj v letnom období. No pri zmene počasia a precenení svojich schopností môže dôjsť k nešťastiu.

Prvá známa horolezecká tragédia v Roháčoch sa stala 26. júna 1911, keď 42. ročný Ludwig Emanuel Koziczynski a 32. ročný Karl Jene zo Zabrze sa pokúšali prejsť severnou stenou Ostrého Roháča, prekvapila ich búrka a pri zľahňovaní zahynuli.

Myšlienka vybudovať pietne miesto v Roháčoch vznikla pred 20 rokmi. Medzi navrhovanými lokalitami boli Topogán, Smutná dolina, Adamcuľa, pri križi pod chatou Zverovka a nad parkoviskom na poľane Zverovke. Po prehodnotení lokalít s dostupnosťou, výhľadom na Roháče a vzdanie piety bola navrhnutá, schválená

poľana nad parkoviskom na Zverovke. Architektonický návrh vypracovala Mgr. arch. Lucia Marušicová z Bratislavy. Námet čerpal z Podroháčskej architektúry. Za pomoci horských záchranárov v spolupráci s Obecným úradom v Zuberi sa podarilo vybudovať Pietne miesto v Roháčoch, v ktorom sa nachádza kaplnka so zvonom, obrazom Panny Márie a dve brány. Na vstupnej bráne je umiestnená tabuľa s 88. menami obetí Roháčov. Na výstupnej bráne bude tabuľa s menami tých, ktorí sa zaslúžili o rozvoj Roháčov.

Dňa 8. novembra za pekného počasia sa konala slávnostná sv. omša s otvorením a posvätením Pietneho miesta za účasti otca biskupa Františka Rábeka a nášho pána farára Mariána Dopatera.

Za vybudovanie pietneho miesta patrí srdečná vďaka organizáciám, ktoré dali súhlas k výstavbe, sponzorom, horským záchranárom bez ktorých by nebolo možné realizovať toto miesto piety.

Ján Jurina

Seniori v Tatrách

Klub seniorov na Slovensku poriada každoročne poznávací zájazd pre svojich členov. Tohto roku to boli Vysoké Tatry. Navštívilo ich 102 účastníkov, z toho 5 seniorov aj s manželkami z našej oblasti.

Prvou zastávkou bolo Štrbské pleso. Potom sme si prezreli Hotel FIS, ktorý bol postavený ako centrum pre Majstrovstvá sveta, ktoré sa konali v roku 1970. Odtiaľ sme sa presunuli lanovkou na Solisko do výšky 1840 m n.m. Po krátkej obhliadke staveniska novej 6-sedačkovej lanovky sme sa vrátili na údolnú stanicu. Ďalej sme smerovali do Tatranskej Lomnice, kde sme si prezreli

Múzeum Tatranského národného parku. Po múzeu nás sprevádzal Ing. Marián Šturcel. Poobede sme sa presunuli na Zamagurie, Červený Kláštor a Lesnicu. Tam sme mali posedenie pri zamagurskej muzike do neskorých večerných hodín.

Na druhý deň ráno sme navštívili Červený Kláštor, ktorý je jednou z dominant v Pieninách. Turisticky najzaujímavejšou atrakciou je splav po rieke Dunajec, ktorý sme všetci absolvovali.

Pekné počasie umocnilo 2-dňový pobyt v tomto krásnom kraji.

Na budúci rok poriada stretnutie Klub seniorov z oblasti Nízke tatry – juh.

Stano Jandura

Lúčna, 23.2.2009

Naši severní susedia oslavovali

V histórii je 100 rokov značný časový úsek a práve v 2. polovici októbra si naši priatelia z TOPR-u pripomínali takúto krásnu výročie svojho založenia. Tatry, či už z jednej či druhej strany, boli navštevované nielen za účelom pastierstva a práce v lesoch, ale aj kvôli výskumom prírodovedcov, botanikov a geodetov. Prvými záchranami boli práve pastieri a lesníci. V roku 1908 zahynul v Tatrách priateľ Mariusza Zaruskego len preto, že pomoc prišla veľmi neskoro. Preto sa rozhodol založiť klub horských záchranárov, čo sa mu v roku 1909 aj podarilo. Stal sa prvým náčelníkom a obklopil sa 11 zdatnými mužmi. Jeho zástupcom bol Bahleda, ktorý v nasledujúcom roku pri záchrannej akcii nešťastne zahynul. Mariusz Zaruski viedol aj 8-člennú

skupinu záchrancov 26. júna do Roháčov, konkrétne do severnej steny Ostrého Roháča, kde zahynuli poľski horolezci Ludwik Koziczynski a Karl Janne, ktorí sú pochovaní na cintoríne v Zuberi. Po Rakúsku, Francúzsku a Švajčiarsku sa Poľsko stalo štvrtou krajinou v Európe so zaregistrovanou a organizovanou vykonávajúcou záchranou v horách. Postupne začali vznikať aj ďalšie oblasti. Veľkou zásluhou Tadeusza Augustiniaka vznikla pri TOPR-e v roku 1975 letecká záchraná služba. Za storočné obdobie sa v TOPR-e vystriedalo 12 náčelníkov. Posledným náčelníkom, ktorý previedol svojich kolegov do ďalšej storočnice, je Ján Kryštof. Ten vystriedal MUDr. Roberta Janíka 1. septembra 1998. Už dlhé roky je spolupráca medzi TOPR-om a HZS či seniormi príkladná a preto na oslavách storočnice nemohli chýbať ani zástupcovia našej oblasti: Ján Jurina, Rastislav Šroba, Rudolf Žuffa, Marián Šroba a Peter Volnár. Oslavy sa konali na Chocholovskej chate. Naším kolegom z TOPR-u prajeme veľa pracovných úspechov, aby sa im dalo pomáhať tým, ktorí pomoc potrebujú, ale hlavne aby sa záchranári vrátili vždy domov živí a zdraví.

Stano Jandura

Futbalový turnaj Horských služieb

Tento rok 22. júna prebehol už 20. ročník turnaja Horských služieb. Organizátorom bola HS Beskydy z Moravy. Odohral sa na umelom trávniku za krajne nepriaznivého počasia - vytrvalý dážď v Mostoch u Jablunkova. Turnaja sa zúčastnili nasledovné mužstvá:

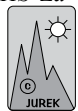
HS Beskydy
HS Jasná
HS Západné Tatry - sever

HS Západné Tatry - juh
V tomto turnaji sme po dlhšom čase konečne zvíťazili. Budúci rok, teda už 21. ročník bude organizovať naša oblasť.

Viac foto z činnosti
Horskej služby v Roháčoch
www.abcrohace.sk

Spravodaj HS Západné Tatry
vydáva oblastný výbor HS Západné Tatry - Roháče.

Návrh, foto, sadzba, tlač:
Vlado Žuffa

ROČNÍK 16 ČÍSLO 1 november 2009

Horská služba Západné Tatry - Zverovka

SPRAVODAJ
ROHÁČE

55 rokov HS v Roháčoch

Nezadržateľný rýchly tok času si uvedomujeme najmä pri významných udalostiach, pri výročiach. Uplynulo neuveriteľných 55 rokov, keď začala horská služba v Roháčoch slúžiť návštevníkom našich hôr. Už od svojho zrodu vložili naši žijúci i nebohí priekopníci do tejto činnosti svoje srdce, svojho ducha, nadšenie i schopnosti. Stúpajúci počet nehôd si vyžiadal vytvoriť osobitnú inštitúciu. Jej náplňou je organizácia záchraných akcií a pomoc postihnutým osobám. „Pomoc blížnemu netreba nikdy odkladať“ bolo poháňajúce motto tejto humannej organizácie a zostalo výzvou aj pre nás, pri tejto už úcty hodnej oslave.

Program osláv 55. výročia začal v sobotu podvečer prezentáciou Horskej služby formou premieta-

nia ukážok činnosti v kultúrnom dome v Zuberi. Najzaujímavejšie boli filmové zábery ukážok záchraných akcií v Roháčoch, najväčšieho lavínového nešťastia, ukážky cvičení horských záchranárov, záchranu pomocou vrtníka, spštením boli zábery výstupu zuberských záchranárov na Mont Blanc i výstupy v iných horstvách Európy, zaujala i tradícia stretnutí poľských a slovenských záchranárov na pamiatku záchrannej akcie počas druhej svetovej vojny. Je to jedinečné filmárske spracované dielo. Staršie generácie, ktoré pri záchrankách kameru nepoužívali si zachovali tieto udalosti vo svojom srdci. Prítomní návštevníci tak mohli naplno vychutnať atmosféru záchranky, ktorá sa spravidla koná bez prítomnosti divákov.

Pokračovanie na str. 3

Sviatok Hôr, 12.7.2009

Pietne miesto, 2009

Sivý vrch, 18.9.2009

Činnosť v roku 2009

Zimná sezóna 2008/2009

Hory

Uplynulé zima bola výnimočná množstvom snehu. Z meraní, ktoré robíme na Zverovke vyšlo, že počas zimy napadlo 450 cm snehu (v priarastkoch). Pre porovnanie - v dvoch predošlých zimách pripadlo „len“ do 300 cm. S množstvom snehu súvisela aj hrozba lavín. 38 dní bol vyhlásený 3. stupeň a až 17 dní 4. stupeň lavínového nebezpečenstva. Pri preventívnych odstreloch a pri príprave pretekov „Bokami ZT“ sme viackrát boli svedkami padania veľkých lavín. Našťastie, nikomu sa nič nestalo. Menej šťastia mal poľský skialpinista, ktorý v jednej lavíne pod Zeleným zahynul.

Zjazdovka

Na zjazdovke v Spálenej slúžili cez týždeň profesionáli + 1 brigádnik (Majo Šroba). Cez víkendy slúžili po dvaja dobrovoľní členovia HS a čakatelia (odslúžili spolu 24 dní). Túto zimu nám vypomáhali aj kolegovia z HS ZT - juh, ktorí odslúžili na zjazdovke 8 víkendov.

Letná sezóna 2009

V lete cez víkendy slúžili na Zverovke a v teréne po dvaja dobrovoľníci. Spolu sme zasahovali v 10 prípadoch, okrem toho viackrát v našich horách úrazy transportoval vrtník VZZS z Popradu. Tragický deň bol 12.9., kedy blesk na hrebeni Plačlivého zasiahol a usmrtil 39. r slovenského turistu.

Úrazy a obeť

Smrteľné	2
Ťažké úrazy	12
Stredne ťažké a ľahké	81

Školenia

V tomto roku prebiehalo celoslovenské cyklické preškolenie a preskúšanie všetkých členov HZS a HS na Slovensku (podrobnejšie v článku).

Športovo - spoločenské akcie a asistencie

Štefanský výstup

Okolo Zuberca

Zimný prechod cez Lúčnu

Preteky Doprastavu

Skialpinistické preteky „Bokami Západných Tatier“

Výstup a sv. omša na Lúčnej v lete

Sviatok hôr na Zverovke

Deň HS - 55. výročie

Výstup na Sivý vrch

Výstup na Osobitú

Otvorenie Pietneho miesta pri Zverovke

Rast'o Šroba

Prvé jazero, 3.2.2009

Lavinové nešťastie - 1. jazero

Prvé jazero, 3.2.2009

V utorok 3.2.2009 o 20:30 poľská turistka Krystyna S. oznámila, že jej manžel sa vybral na skialpinistickú túru k bývalej Ťatliakovej chate. Z chaty Zverovka odchádzal okolo 15. hodiny a stále sa nevrátil. Táto túra by ani začiatčovníkovi nemala trvať viac ako dve hodiny. Preto sme okamžite vyrazili na pátraciu akciu. Jedna trojčlenná skupina išla smerom do Smutnej doliny a druhá okolo Roháčskeho vodopádu smerom k plesám. Po vodopád bol prešľapaný chodník a odtiaľ už išla len jedna čerstvá stopa po lyžiach. Predpokladali sme, že sa počas túry rozhodol inak ako plánoval a chcel spraviť túru okolo Roháčskych plies. Táto túra je dlhšia a pravdepodobne ho zastihla tma už počas výstupu k 4. plesu. Stále sme dúfali, že ho nájdeme blúdiť potme niekde v Smutnej doline. Keď sme však zbadali spadnutú čerstvú lavínu až do 1. Roh. plesa, naše optimistické predpoklady sa rozplynuli. Jeho stopa pokračovala do svahu Zeleného a stratila sa v dráhe lavíny. Všetkým nám bolo

jasné, čo sa stalo. Pri zlyžovávaní medzi 2. a 1. plesom natraverzoval do strmého svahu a vlastnou váhou si odrezal doskovú lavínu. Tá ho strhla až na okraj plesa. Bezpečnou trasou sme zlyžovali k čelu lavíny, kde zo snehu trčala lyžiarska palica. Vzápätí sme zhruba v polmetrovej hĺbke sondou napichli aj telo skialpinistu. Žiaľ, po piatich hodinách úplného zasypania nemal žiadnu šancu na prežitie. Museli sme ho čo najskôr vykopáť, lebo nad nami stále hrozil pád ďalšej lavíny. Telo sme na saniach transportovali na Zverovku. Lekár skonštatoval smrť udušením.

Pri týchto smutných udalostiach je vždy veľa nezodpovedaných otázok. Prečo išiel na túru sám a do oblasti, ktorú dobre nepoznal? Prečo sa vybral na túru tak neskoro popoludní? Prečo traverzoval veľký svah so snehom ufúkaným do dosiek? Každý, kto sa pohybuje v horách, by si mal odpovedať sám, poučiť sa a vyvarovať sa podobných chýb.

Rast'o Šroba

Spomienky

....možno aj lesnícke legendy Západných Tatier – Roháčov My, tu žijúci, spoločbania v Habovke i v Zuberi sme sa v minulom i v tomto roku navždy rozlúčili s ľuďmi k nám blízkymi a aj svojím spôsobom vzdialenými, z titulu vykonávaných vedúcich funkcií v lesníctve a v našej domovine. Áno, nenarodili sa tu, ...ale v čase a priestore, kde je vlastne naše rodisko? Sme tu úbohí, že poznáme tri, možno štyri generácie pred nami a nám to stačí? Keď na našom ľubeznom Slovensku čítame na Dušičky, že kto bol, aký a či je to vlastne kríž?...Všetko je samozrejme az a navždy pomi

nutelné. Štefan Ondřík narodený vo Vitanovej, Vlado Slimák narodený v Novom Meste nad Váhom. Lesníci krvou a dušou, obetovali celý život rozvoju lesníctva v našom kraji. Ich prácu už dávno pred nimi „namaľovali“ lesníckymi reformami, cisárovná Mária Terézia a jej syn Jozef. Od tých čias vlastne môžeme hovoriť o nejakom odbornom hospodárení v lese. A oni boli vykonávatelia tejto múdrosti. Budme šťastní, že tu prišli odborníci, skutoční lesníci, aj ich zásluhou sú lesy v Roháčoch také aké sú.

Pán Boh zaplať!

KS HSsN Záp. Tatry sever

Búrkové počasie

V sobotu 12.09.2009 o 16:20 telefonoval poľský turista, ktorý žiadal o pomoc pre 29 ročného (poľského misionára), ktorý spadol do Jamnickej doliny z vrcholu Volovca po bočnom zásahu bleskom. Po prijatí správy sme požiadali o spoluprácu VZZS z Popradu, a pretože neboli najvhodnejšie podmienky pre leteckú záchrannú akciu, zároveň sme začali organizovať aj pozemnú záchrannú akciu. Posádke vrtuľníka sa na štvrtý pokus podarilo dostať pacienta na palubu vrtuľníka a po ošetrení ho transportovali do nemocnice v Poprade.

O 17:45 bol na tiesňovú linku 18300 nahlásený ďalší zásah bleskom v masíve Plačlivého v časti Nohavica. V skupine, ktorá sa

nachádzala v blízkosti zasiahnutého bleskom sa nachádzal aj lekár, ktorý po obhliadke postihnutého konštatoval smrť.

Po prijatí správy sme zahájili akciu. O 19:00 hod sme prišli na miesto postihnutej obete spolu so záchranármi z južnej strany Západných Tatier. Pozostatky 34 ročného muža z Bardejova sme transportovali na nosidlách „Kong“ do Žiarскеj doliny.

Tento rok v Roháčoch často dochádzalo k náhlým búrkam, ktoré prekvapili množstvo turistov. V júli taktiež zasiahol bočný výboj 3 turistov, ktorí schádzali z Rákoňa. Nakoniec zišli na Zverovku a tam nás poprosili o RZP ktorá ich odviezla na vyšetrenie do nemocnice.

Branislav Jurina

Prvé jazero, 3.2.2009

Školenia záchrannej činnosti

Školiace stredisko HZS prostredníctvom našich inštruktorov vykonalo v tomto roku zimné a letné preškolenie a preskúšanie všetkých aktívnych záchranárov Horskéj služby. Tieto preškolenia prebiehali vo všetkých oblastiach HS na Slovensku. Cieľom bolo najmä precvičiť si všetky činnosti spojené so záchranou v horách v lete aj v zime.

Zimná časť sa uskutočnila v Salatínskej doline v dňoch 6.- 8.2. 2009. Prvý deň bola kondičná skialpinistická túra, pohyb v mačkách, lezenie, zlaňovanie a na záver simulovaná lavína, kde sa nacvičoval postup záchrannej akcie a hľadanie zasypaných v lavíne. Ďalšie dni si dobrovoľní členovia HS precvičovali budovanie improvizovaných stanovisk v teréne, spúšťanie a vytáňovanie saní s postihnutým v strmom teréne Zadného Salatína. Zúčastnení ukázali, že sú v týchto činnostiach veľmi zruční a potvrdili to aj inštruktori. Záver patril písomným testom z lavínovej problematiky a rádiokomunikácie.

Letná časť sa konala 7.- 9.7. 2009. Jej náplňou bola kondičná túra do sedla Pálenica, lezenie na Vápenke, improvizovaná záchrana, zvešňovanie uviaznutého padáčkára zo stromu a evakuácia osôb zo sedačkovej lanovky v Spálenej. Obidvoch časti sa zúčastnilo spolu 14 členov pre pozemnú a 12 členov pre základnú záchrannú činnosť. Týmto si predžili osvedčenie pre vykonávanie záchrannej činnosti v horách do r.2011. Tieto preškolenia by sa mali opakovať každé dva roky.

Zákl.záchranná činnosť

Pozemná záchranná činnosť

Rast'o Fandák
Stanislav Gejdoš
Juraj Majerčák
Ján Matiščík
Marián Jurina
Peter Paľa
Peter Schnierer
Edo Šuriňák
Martin Ondřík
Peter Tetík
Miroslav Urban
Marián Valek
Peter Bažík

Školenie, 7.2.2009

Erik Bizoň
Pavol Brna
Maroš Filek
Jozef Chmelár
Rast'o Gonšénica
Miroslav Halák
Marek Hudáček
Beáta Jurinová
Marcel Pardek
Marián Šroba
Peter Šroba
Jozef Šuriňák
Marián Tetík
Vlado Žuffa

55 rokov HS v Roháčoch

Filmové ukážky boli doplnané sprievodným slovom členov Horskéj služby.

V nedeľu všetci oblečení v uniformách sme sa zúčastnili svätej omše za živých a nebohých členov Horskéj služby. Počas homílie zuberský kňaz Marian Dopater veľmi pekne rozobral poslanie i zodpovednú úlohu záchranca. Poukázal na nebezpečenstvo, ktoré číha na záchrancov pri výkone svojho povolania. V závere odznela prosebná modlitba s požehnaním horolezeckých lán, čakánov a nás členov. Bola to veľmi pekná atmosféra otvorenia nedeľného programu.

Po svätej omši finišovali prípravy ukážok Horskéj služby. Popoludní odštartovali ukážky lezeckej techniky a záchranných prác. Najskôr to bolo hromadné zlanovanie, rýchly zostup k zranenému do skalnej ste-

ukážka bolo ošetrenie záchrana ťažko raneného spustom do údolia brzdiacim bubnom v špeciálnom nosidle Kong dvomi záchrancami. Divácky veľmi zaujímavý bol

55 rokov, 24.8.2009

spust postihnutého lanovkou ponad priepasť. Ako figuranti boli použiti nerozluční priatelia Rudo Žuffa a jeho lavínový pes Tyro. Tyro bol z transpotu ponad priepasť tak prekvapení, že v slabej chvíľke na prekonanie strachu si pomohol objatím svojho pána. Ukážka dohnutej leteckej záchrany sa nekonala

55 rokov, 24.8.2009

vzhľadom na nepriaznivé daždivé počasie s hmlou. Plánovaný bol spust záchranca pomocou palubného navijáku i vytiahnutie postihnutého so záchrancom do dvojmotorového vrtuľníku AUGUSTA A 109 K2, rovnako i transport v podvese. Program napriek nebezpečnému klzému terénu bol

zvládnutý výborne.

V záver patril spoločnému stretnutiu verejnosti, rodinných príslušníkov a priateľov pri chutnom občerstvení. Dobrá veselá nálada dala zabudnúť, že počasie si akosi tradične v týchto okamihoch s nami pohráva. Poďakovanie patrí nie len aktérom podujatia, ale vlastne všetkým, ktorí prišli spoločne dať hold záchrane v horách a majestátu roháčskej prírody. Obidva dni boli veľmi dôstojnou jubilejnou oslavou práce členov Horskéj služby v Roháčoch.

Štefan Škerda

Školenie, 7.2.2009

Pád nemeckého lietadla

Dňa 28.marca 1942 sa lietadlo JU 52/3m dostalo do snehovej búrky a hmlu v oblasti Roháčov. Námraza preťažila lietadlo a zapríčinila poruchu spojenia. Pilot stratil orientáciu a vo výške 1800 m narazilo do svahu v „Spálenej doline“. Lietadlo bolo pozorované z chaty na Zverovke chatárom asi o 15.30 hod. Letelo nízko a robilo hluk. Po dopade lietadla, poručík Seifer poslal najzdravšieho člena posádky, telegrafistu Hlaváča pre pomoc. Neznalosť terénu a počasie zapríčinilo, že sa na žandársku stanicu

JU 52/3m

v Zuberi dostavil až na druhý deň o 11.00 hod. Poručík Seifer sa druhý deň ráno 29.marca 1942 o 6.00 hod. taktiež vybral pre pomoc, ale dorazil len do hájovne Brestová, vzdialenej asi 6 km od Zuberca. Tam mu bolo poskytnuté ošetrenie a strava. Z hájovne bol prípad oznámený na chatu na Zverovke. Odtiaľ sa vybrala prvá štvorčlenná skupina na pomoc k lietadlu. Boli to Štefan Osvald, Anton Frenala, Štefan Šroba a Anton Gavroň. Skupina išla po stopách, ktoré zanechali členovia posádky. Po troch hodinách namáhavého pochodu, v dvojmetrovom snehu a pri stúpaní z 1000 do 1800 metrov nadmorskej výšky dorazili na miesto nešťastia. Asi 60 m od lietadla našli jedného člena posádky, bol ošetrený a občerstvený. V lietadle boli nájdení traja mŕtvi a piati živí. Bola im poskytnutá prvá pomoc a strava. Po príchode druhej skupiny zo Zuberca v počte 25 ľudí, začali transportovať najťažšie ranených do loveckej chaty, vzdialenej asi 1 hod. od lietadla. Jeden však pri preprave podľahol zraneniam. Bol to Hans Mockel. Postupne boli do chaty znesení všetci ľudia z lietadla. Hlavnou úlohou bolo, aby nemusela posádka prečkať ďalšiu noc vonku v mínus 30 stupňoch mrazu. Dňa 29.marca 1942 o 12.30 hod. bola prijata správa o nehode so žiadosťou o ďalšiu pomoc na posádkovom veliteľstve v Dolnom Kubíne. V tom čase sa dostavili do Zuberca aj okresný náčelník policie z Trstenej spolu s okresným lekárom. V hájovni Brestová bol poručík Seifert prehladnutý lekárom a vypočutý. Poručík mal omrzliny a pomliaždeniny prstov a tiež zlomeniny rebier. Potom o 14.30 hod. bola podaná správa Posádkovemu

veliteľstvu v Ružomberku so žiadosťou o sanitné vozidlá a zdravotnícku pomoc. Informované boli aj ostatné zainteresované zložky. Asi o 17.00 hod. pricestoval na Zverovku aj nemecký vojenský lekár Dr. Otto Schubert. A okolo 20.00 hod. dorazili aj dva sanitné vozy, ktoré doviezli materiál a troch lekárov. Až potom odišiel okresný lekár späť do Trstenej. O 21.00 prišla prvá skupina záchrancov, asi 18 mužov, a priniesla so sebou dvoch ťažko ranených. Inšpektor Zieglera mal viacnásobné zlomeniny nôh a vnú-

torné poranenia. Karol Solly mal poranené obe oči a zlomenú sánku a početné poranenia hlavy a tváre. Skupina bola značne vyčerpaná. Napriek tomu však doplnení o ďalších mužov a materiálom dorazili o 23.00 znova do loveckej chaty, kde medzitým boli znesení všetci z lietadla. Keďže počet ľudí stačil len na znesenie zostávajúcich živých, vrazila ďalšia skupina okolo 01.00 hod, 30.marca 1942 s úlohou znieť aj mŕtvych. O 03.00 hod. pricestoval aj posádkový veliteľ z Dolného Kubína a žandársky veliteľ. Okolo 04.00 hod. bola znesená druhá časť ranených. Poručík Schefer so zlomeninami tváre, Rech s poranením hlavy a Helmu, ktorý mal zlomeninu predkolenia a ramennej kosti. Prví dvaja, ktorí boli znesení o 20.00 boli ošetrení prítomnými lekármi a odoslaní s lekársnym sprievodom do nemocnice v Ružomberku, kam dorazili asi o 22.00 hod.. Odtiaľ bolo žiadané o 22.30 hod. posádkové veliteľstvo v Žiline o ďalšie sanitky. Namiesto nich však na Zverovku dorazili o 06.00 hod. 30.marca 1942 dve nákladné autá, nevhodné na prepravu zranených. Postupne, podľa závažnosti poranenia, boli transportovaní ostatní členovia posádky lietadla sanitkami z Ružomberka, ktoré museli miestami ťahať nákladné autá. Poslední živí boli odvezení 30.marca 1942 11:45 hod do nemocnice.

O 11.00 hod. dorazila aj skupina s mŕtvymi: Alexander von Lingelsheim, Alfréd Neumann, Hans Moeckel, Kurt Stiewing. Po obhliadke bolo zistené, že len jeden bol namieste mŕtvy a ostatní podľahli zraneniam a podchladeniu.

Celá akcia skončila 30.marca 1942 o 17.00 hod.

Štátny okresný archív D. Kubín